

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Z OBSAHU:

| Setkání ministrů energetiky EU |

| Dekarbonizace plynárenského sektoru |

| Priority francouzského předsednictví Rady EU |

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

v adventním čase se v EU odehrálo několik zásadních věcí. Téma rostoucích cen energií napříč členskými státy rezonovalo při posledním jednání Rady EU, které se uskutečnilo ještě za slovinského předsednictví. Přestože se ministři odpovědní za energetickou politiku jednotlivých členských států shodli, že je potřeba co nejrychleji tento problém vyřešit, nenašli žádná společná řešení, která by se promítla do konkrétních opatření. Bude tak zajímavé sledovat, jaké stanovisko k tomuto problému zaujme Francie, která převezme pomyslnou předsednickou štafetu v Radě EU. V této souvislosti představil francouzský prezident Emmanuel Macron priority své země v nadcházejícím půl roce. Jako motto francouzského předsednictví si zvolil následující tři slova „Oživení, síla, sounáležitost“, která mají značit především potřebu ekonomické transformace po pandemii a akcent na to, aby Evropa čelila novým výzvám společně. Z pohledu legislativního se od francouzského předsednictví zejména očekává, že dojde k pokroku ve vyjednáváních ohledně balíčku Fit for 55, u kterého řada států stále nenašla společnou řeč. Nejočekávanější prosincovou novinkou v oblasti legislativy a regulace bylo zveřejnění tzv. zimního balíčku legislativních návrhů zejména v oblasti trhu s plynem a energetické náročnosti budov. Návrhy v oblasti regulace trhu s plynem, představené 15. prosince, mají jeden hlavní úkol. Usnadnit zavádění obnovitelných a nízkouhlíkových plynů, včetně vodíku, redukovat emise metanu a zajistit tak energetickou bezpečnost dodávek, která se jeví, především v souvislosti s nárůstem cen energií, jako velmi aktuální a důležitá. Jako součást balíčku Fit for 55 představila Evropská komise návrh revize směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD). V rámci tohoto nového návrhu revize EPBD mají vzniknout plány členských států na renovaci fondu budov, ve kterých dojde k postupnému vyřazování fosilních paliv, sloužících k jejich vytápění a chlazení. Evropská komise plánuje, že od roku 2030 by všechny nové budovy již měly mít nulové emise.

Příjemné vánoční svátky strávené ve zdraví přeje

Zuzana Krejčířková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

Setkání ministrů
energetiky EUDiskuse o reformě trhu
s energie

SETKÁNÍ MINISTRŮ ENERGETIKY EU

Na setkání Rady EU dne 2. prosince diskutovali ministři energetiky legislativní návrhy balíčku **Fit for 55** a otázky související se současným **nárůstem cen elektřiny**.

Slovinské předsednictví prezentovalo **přehled o pokroku**, jehož bylo v rámci Rady dosaženo v souvislosti s balíčkem Fit for 55. Vzhledem k rozsahu a provázanosti legislativních návrhů, je práce na většině z nich v rané fázi. Řada národních delegací žádá Komisi o objasnění návrhů a jejich dopadů, a to i na vnitrostátní úrovni. Jednání o jednotlivých návrzích však nepokračují stejným tempem. Nejdále postoupilo projednávání o některých návrzích v oblasti dopravy (konkrétně návrh o infrastruktuře pro alternativní paliva - AFIR), kde panuje obecná shoda ohledně principiálního přístupu k opatřením.

Následná politická rozprava se týkala zejména dvou legislativních návrhů: změny **směrnice** o podpoře energie z obnovitelných zdrojů a revize **směrnice** o energetické účinnosti.

Pokud jde o obnovitelné zdroje, ministři v zásadě podpořili cíl návrhu a celkovou úroveň ambicí. Nicméně zdůraznili nezbytnost rovnováhy mezi podporou jejich potenciálu jako nákladově efektivního zdroje a uznáním národních podmínek a různých výchozích bodů. Některé národní delegace nastoli-

ly otázku, zda Komise nepřekračuje svůj mandát s celkovou ambicí revidované směrnice. Větší flexibilita je vyžadovaná zejména v nastavení dílčích cílů pro obnovitelné zdroje v oblasti vytápění, dálkového vytápění, dopravy a průmyslu či kritérií udržitelnosti pro biomasu.

Ministři rovněž diskutovali návrh Komise na zvýšené ambice v oblasti energetické účinnosti pro rok 2030 a stanovení vnitrostátních příspěvků členských států k dosažení tohoto cíle, který je stanoven na evropské úrovni. Národní delegace v této souvislosti požadovaly flexibilitu, která by více zohlednila národní specifika, a to zejména v sektoru veřejných budov. Kritizovali nadměrnou administrativní zátěž a také nadměrnou podrobnost pravidel na úrovni EU týkajících se energetické chudoby.

*Prosincové zasedání ministrů energetiky EU bylo posledním pod slovinským předsednictvím. Od ledna 2022 **převzme předsednictví Rady** na půl roku Francie, která bude usilovat o úspěšný posun v projednávání návrhů balíčku Fit for 55. V červenci pak na tento proces naváže české předsednictví.*

Setkání ministrů
energetiky EUDiskuse o reformě trhu
s energiemiDISKUSE O REFORMĚ TRHU
S ENERGIEMI

Značná pozornost na prosincovém jednání Rady ministrů byla věnována současnému nárůstu cen energií. Členské státy deklarují shodný zájem zajistit, aby se podobná situace v budoucnu neopakovala. Zásadně se však liší v otázce konkrétních opatření na úrovni EU.

V předvečer ministerského setkání zveřejnily Francie, Španělsko, Itálie, Řecko a Rumunsko společný **neoficiální dokument**, tzv. non-paper, ve kterém požadují změnu směrnice o pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou. Ta by podle nich měla umožnit, aby spotřebitel sdílel výhody technologií s nulovými emisemi. Konkrétně navrhuje, aby členské země mohly uplatnit takové regulační mechanismy, které zajistí, že konečný zákazník zaplatí za elektřinu cenu, která bude reflektovat náklady na energetický mix v dané zemi.

V zájmu ochrany spotřebitelů, dále navrhuje posílit (v rámci spotřebitelských smluv) upozornění na rizika spojená s dynamickými smlouvami, kterých si spotřebitelé ani nemusí být vědomi. Zároveň navrhuje, aby domácnosti měly právo uzavřít smlouvu, která je ochrání před krátkodobými výkyvy cen elektřiny.

Kromě toho non-paper otevírá diskusi o reformě současného trhu s elektřinou ve smyslu usnadnění rozvoje dlouhodobých smluv založených na energii s nulovými emisemi.

Nicméně většina členských zemí podpořila stávající schéma obchodování s energiemi. Konkrétně Dánsko, Estonsko, Finsko, Irsko, Lotyšsko, Lucembursko, Německo, Nizozemsko a Rakousko ve společném prohlášení zdůraznily, že zavedení cen závislých na energetickém mixu by mohlo ohrozit integraci evropského trhu s elektřinou.

Komisařka pro energetiku Kadri Simson přislíbila, že Komise předložené návrhy non-paperu prostuduje. Zároveň však prohlásila, že současný model je nejlepší, i když není dokonalý. Z dlouhodobého hlediska by podle ní měla pokračovat diskuse o využití ukládání energie či propojení sítí. V této souvislosti budou konkrétní doporučení uvedena v konečné zprávě Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), která má být zveřejněna v dubnu.

Dekarbonizace
plynárenského
sektoruSnižování emisí
metanuEnergetická
náročnost budovDEKARBONIZACE
PLYNÁRENSKÉHO SEKTORU

Evropská komise dne 15. prosince zveřejnila soubor legislativních návrhů, které mají podpořit zavádění obnovitelných a nízkouhlíkových plynů, včetně vodíku, redukovat **emise metanu** a zajistit energetickou bezpečnost EU.

Plynná paliva se v současnosti podílí zhruba 22 % na celkové spotřebě energie v EU (přibližně 20 % výroby elektřiny a 39 % výroby tepla), přičemž asi 95 % této spotřeby tvoří fosilní plyn. Očekává se, že plyn bude v energetickém mixu zastoupen i do budoucnosti. Scénáře předpokládají, že v roce 2050 se bude podílet na celkové spotřebě energie v EU zhruba 20 procenty.

S cílem dekarbonizace plynárenského sektoru předložila Evropská komise návrhy revize **směrnice** a **nařízení** o vnitřním trhu s obnovitelnými plyny, zemním plynem a vodíkem. Bioplyn, biometan, obnovitelný a nízkouhlíkový vodík či syntetický metan by v roce 2050 měly představovat dvě třetiny plyn-

ných paliv, zbytek by připadal na zemní plyn s technologií zachytávání a využití uhlíku (CCS/U).

Komise hodlá do konce roku 2024 prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci upřesnit metodiku pro výpočet emisí pro certifikaci nízkouhlíkových plynů, které dostanou zlevněné sazby za tranzit potrubím. Cílem je mít do roku 2030 plynovody vyhrazené pro vodík, resp. oddělené od zemního plynu. Pro zajištění optimálního rozvoje vodíkové infrastruktury bude zřízena Evropská síť provozovatelů vodíkové sítě (ENNOH).

Očekává se, že vodík bude využíván především v oblastech, kde není možná elektrifikace, zejména v energeticky náročném průmyslu (např. rafinerie, výroba oceli) či v odvětví

nákladní dopravy (např. námořní doprava, nákladní doprava na dlouhé vzdálenosti).

V reakci na současný nárůst cen energie Komise navrhuje posílit bezpečnost dodávek. Navrhovaná opatření vyžadují, aby členské státy začlenily skladování zemního plynu do hodnocení rizik pro zabezpečení dodávek. V případě přetrvávajících rizik by členské země měly zvážit využití strategických zásob v rámci regionální spolupráce. Mohou se také účastnit dobrovolného společného nákupu nouzových zásob zemního plynu.

Kromě toho Komise navrhuje opatření na ochranu zranitelných zákazníků. Pokud by cena za dodávku zemního plynu byla příliš vysoká, mohou ji členské státy pro zranitelné domácnosti upravit. Pro umožnění změny dodavatele (při dodržení smluvních podmínek) navrhuje nejzazší termín tři týdnů od podání žádosti. Nejpozději od roku 2026 by pak neměl technický proces změny dodavatele trvat déle než 24 hodin a měl by být možný v kterýkoliv pracovní den.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Dekarbonizace
plynárenského
sektoruSnižování emisí
metanuEnergetická
náročnost budov

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ METANU

V rámci souboru legislativních návrhů zaměřených na dekarbonizaci plynárenského sektoru předložila Evropská komise návrh **nařízení o snižování emisí metanu v energetice**.

Metan je skleníkový plyn, který je podle odhadů zodpovědný za třetinu současného oteplování klimatu. V atmosféře zůstává sice kratší dobu než oxid uhličitý, ale vzhledem k tomu, že absorbuje infračervené záření, významně zvyšuje teplotu zemské atmosféry. Je přibližně 20x účinnější než CO₂. Přibližně 60 % globálních emisí metanu je antropogenních (tj. vznikající lidskou činností), přičemž jeho největšími zdroji jsou fosilní paliva, odpady a zemědělství v souvislosti s intenzivní výrobou. Nejnovější zpráva IPCC uvádí, že úroveň metanu jsou na historickém maximu a nad úrovní emisí kompatibilní s omezením oteplování na 1,5 °C. Proto je potřeba rychle a trvale emise metanu snížit.

Nařízení o snižování emisí metanu se vztahuje na energetický sektor, jehož podíl je za méně než 20 % antropogenních emisí meta-

nu. Komise navrhuje opatření pro provozovatele v ropném sektoru a sektoru zemního plynu, a to s dvojitým cílem:

- (1) zlepšit přesnost a dostupnost informací o hlavních zdrojích emisí metanu souvisejících s výrobou a spotřebou energie v EU;
- (2) zajistit účinné snižování těchto emisí.

Patří mezi ně závazná pravidla monitorování emisí metanu, zákaz rutinního odvětrávání a spalování a povinnost provádět každé tři měsíce zjišťování úniků a jejich oprav. Nová pravidla pro odvětrávání a podávání zpráv jsou nastavena i pro uhelný sektor.

I když většina emisí metanu související s fosilní energií spotřebovanou v EU vzniká mimo Unii, nebudou se tato pravidla vztahovat na dovážená fosilní paliva. Komise však v této souvislosti navrhuje nástroje pro zajištění transparentnosti na trhu.

Dovozci budou poskytovat informace o importu fosilní energie, přičemž aktualizace by měla být poskytnuta každé čtvrtletí. Zároveň bude zveřejňován pravidelný globální (letecký) monitoring velkých producentů metanu. Komise tento přístup přezkoumá nejpozději do konce roku 2025.

Dekarbonizace
plynárenského
sektoruSnižování emisí
metanuEnergetická
náročnost budov

ENERGETICKÁ NÁROČNOST BUDOV

V návaznosti na evropský závazek klimatické neutrality (součást balíčku Fit for 55) předložila Evropská komise dne 15. prosince návrh **revize směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD)**. Formou legislativního návrhu předkládá svoji vizi, jak dosáhnout do roku 2050 fondu budov s nulovými emisemi.

Výchozím bodem je současná realita, kdy budovy představují 40 % spotřebované energie v EU a 36 % emisí skleníkových plynů souvisejících s energií. S cílem dekarbonizace tohoto sektoru navrhuje Komise řadu opatření a průběžných cílů. Za klíčovou považuje renovaci budov, včetně snížení závislosti na fosilních palivech, což ve svém důsledku může domácnostem přinést snížení účtů za energie. Plánovaná renovace navíc vytvoří nové pracovní příležitosti.

Návrh předpokládá, že členské státy vypracují Národní plány renovace budov, včetně harmonogramů pro postupné vyřazení fosilních

paliv (včetně zemního plynu) využívaných k vytápění a chlazení nejpozději do roku 2040, a to spolu s kroky vedoucími k přeměně fondu budov na budovy s nulovými emisemi. Takové budovy spotřebovávají jen malé množství energie, pokud možno z obnovitelných zdrojů, a neemitují žádný uhlík z fosilních paliv. Komise navrhuje, aby od roku 2030 měly všechny nové budovy nulové emise (nově postavené veřejné budovy již od roku 2027) a přeměnu stávajících budov na nulové emise do roku 2050. Od roku 2027 by neměly být poskytovány žádné finanční pobídky na instalaci kotlů na fosilní paliva.

Komise dále navrhuje, aby do roku 2025 byly všechny certifikáty energetické náročnosti založené na harmonizované stupnici A až G, kde písmeno A odpovídá budovám s nulovými emisemi a písmeno G pak 15 % budov z národního fondu s nejhoršími výsledky v době zavedení stupnice. Povinnost mít certifikát energetické náročnosti se rozšiřuje na budovy procházející významnou rekonstrukcí, budovy s obnovenou nájemní smlouvou a všechny veřejné budovy.

Certifikáty tak poskytnou dostupné informace o energetické náročnosti budov, které mohou být vodítkem při rozhodování o nákupu či pronájmu nemovitostí. Inzeráty na prodej či pronájem budou poskytovat informace o třídě energetické náročnosti. V případě renovací budov energetické náročnosti G musí být do roku 2027 upgradovány alespoň na stupeň F.

V rozpočtu EU je do roku 2030 k dispozici až 150 miliard eur na provádění minimálních norem energetické náročnosti budov.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Standardy hodnocení
ESG

STANDARDY HODNOCENÍ ESG

Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry vyzývá k větší kontrole ratingových společností, které hodnotí udržitelnost podniků. Ve své zprávě zveřejněné dne 23. listopadu, uvádí, že ratingové společnosti a poskytovatelé dat zaměřených na environmentální, sociální a správní (ESG) aktivity nepoužívají jednotné standardy.

V reakci na zvýšený zájem investorů o zacílení investic do společností řízených, které jsou řízeny udržitelným způsobem, jsou ESG kritéria používána stále častěji. V důsledku toho roste vliv poskytovatelů ESG ratingů na finančních trzích, a to v kontextu udržitelného financování. Přičemž toto odvětví je z velké části neregulované, což vyvolává obavy z potenciálních rizik. To vedlo regulátory trhu s cennými papíry, aby se více zajímaly o činnosti a obchodní modely těchto ratingových společností.

Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO) dochází k závěru, že definice toho, co a jak se má hodnotit, nejsou sladěné. Chybí transparentnost, pokud jde o metodiky, na nichž jsou ratingy nebo datové produkty založeny.

Nedostatek standardů by mohl vést ke greenwashingu nebo nežádoucí alokaci aktiv a v konečném důsledku ke ztrátě důvěry trhu v hodnocení založeném na ESG kritériích.

IOSCO zdůrazňuje, že ESG ratingy musí být založené na spolehlivých informacích. V této souvislosti identifikuje jako oblast, která si zaslouží více pozornosti, zlepšení komunikace se společnostmi, které jsou předmětem ratingů.

Skupina ČEZ uplatňuje principy ESG ve smyslu komplexního přístupu k řízení firmy s důrazem na vytváření dlouhodobě udržitelných hodnot důležitých pro celou společnost. Cílem Skupiny ČEZ je být do roku 2023 mezi TOP 20 % evropských utilit v komplexním ESG ratingu.

Trestně právní
odpovědnost

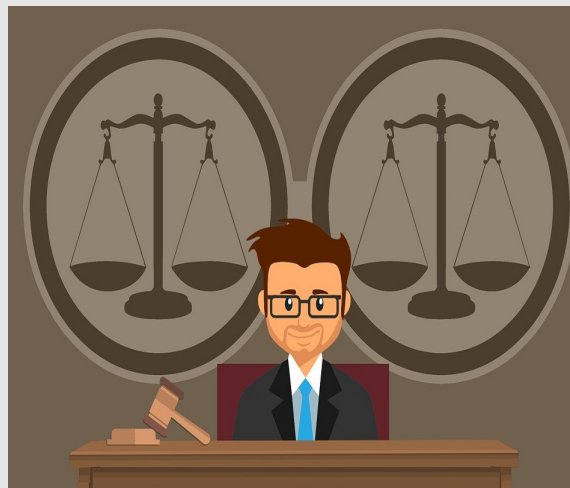
TRESTNĚ PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST

Evropská komise zveřejnila dne 15. prosince návrh nové **směrnice o ochraně životního prostředí prostřednictvím trestního práva. Záměrem iniciativy je zefektivnit ochranu životního prostředí.**

Návrh směrnice harmonizuje oblast ekologické kriminality na úrovni EU, definuje nové trestné činy proti životnímu prostředí, stanoví minimální úroveň sankcí a posiluje efektivitu přeshraniční spolupráce v oblasti vymáhání práva. Zároveň poskytuje ochranu lidem, kteří trestné činy proti životnímu prostředí nahlásí.

Komise navrhuje stanovit minimální sankce za trestné činy proti životnímu prostředí definovaných v článku 3. Pokud trestný čin způsobí smrt, ohrožení na životě nebo vážnou újmu na zdraví, stanoví členské státy trest odnětí svobody s horní hranicí nejméně 10 let.

Kromě sankcí v podobě odnětí svobody mohou být fyzické osoby předmětem dalších sankcí zahrnujících povinnost obnovit životní prostředí, pokuty, vyloučení z přístupu k veřejnému financování, odebrání povolení k výkonu činnosti, které vedly ke spáchání trestného činu, či dočasný zákaz ucházet se o volené či veřejné funkce.

Návrh dále specifikuje odpovědnost právnických osob, přičemž tato odpovědnost nevylučuje trestní řízení proti fyzickým osobám, které jsou pachateli, podněcovateli nebo spolupachateli trestných činů. Sankce pro právnické osoby zahrnují povinnost obnovit životní prostředí, pokuty, vyloučení z veřejné podpory, zákaz provozování obchodní činnosti či soudní likvidaci.

Trestné činy v oblasti životního prostředí mohou mít přeshraniční dopad nebo dopad na více zemí. Proto návrh řeší koordinaci a spolupráci mezi příslušnými orgány členských států. Komise v této souvislosti nabízí platformu pro strategické diskuse.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Priority francouzského
předsednictví Rady EUPRIORITY FRANCOUZSKÉHO
PŘEDSEDNICTVÍ RADY EU

Prezident Emmanuel Macron představil priority nadcházejícího francouzského předsednictví Rady EU. Motto, které má z perspektivy Paříže charakterizovat směřování EU během následujících šesti měsíců zní „Oživení, síla, sounáležitost“.

Oživení symbolizuje potřebnou ekonomickou reakci na krizi způsobenou pandemií, síla představuje ambici pokročit směrem k suverénní a mocné Evropě a důraz na sounáležitost vyjadřuje přesvědčení, že bez pocitu účasti a vzájemnosti nemůže být evropský projekt úspěšný.

Macron potvrdil nezbytnost transformace evropského hospodářského modelu s cílem dosažení klimatické neutrality v roce 2050. V této souvislosti se Francie chystá (na úrovni Rady) pokročit v projednávání legislativních návrhů balíčku **Fit for 55**, přičemž úspěšně završit hodlá návrh na mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM).

Záměrem Francie je sladit požadavky v oblasti klimatu s hospodářským rozvojem a toto opatření dle slov Macrona pomůže podpořit transformaci průmyslových odvětví při zachování jejich konkurenceschopnosti. Více o návrzích balíčku Fit for 55 v monotematickém **bulletinu** Energetika v EU.

Mezi hlavní priority nadcházejícího předsednictví patří oblast digitální transformace. V této souvislosti se Paříž chce zaměřit na podporu investic, talentů a zajištění suverenity tohoto sektoru v rámci EU. Pokud jde o legislativu, bude maximální pozornost věnovaná **návrhům** zákonů o digitálních službách (DSA) a o digitálních trzích (DMA).

Další nepřehlédnutelnou prioritou je ochrana evropských hranic a hodnot. Během svého předsednictví se Francie chystá zahájit reformu schengenského prostoru. Posilovat hodlá vztahy s africkým kontinentem. V únoru se v Bruselu uskuteční summit EU-Afrika. Za „existenční“ označil Macron otázku právního státu.

Francie se unijního předsednictví ujme dne 1. ledna. Po půl roce ji v čele EU vystřídá Česká republika. V rámci tzv. tria předsednictví, v rámci kterého si tři po sobě následující předsednické státy vymezí dlouhodobé cíle a společný program, již byly stanoveny hlavní témata, mezi které patří klimaticky šetrné zotavení hospodářství, posilování zdravotní unie či lepší zabezpečení vnějších hranic EU.

Diskuse o jaderné
energii

DISKUSE O JADERNÉ ENERGII

Od 30. listopadu do 2. prosince 2021 se v Paříži uskutečnil Světový veletrh jaderného průmyslu (**World Nuclear Exhibition – WNE**). Kromě možnosti pro setkání zástupců jaderného průmyslu veletrh přinesl i zásadní politická poselství.

Na úvod veletrhu vystoupila k účastníkům komisařka EU pro energetiku **Kadri Simson**. Podle komisařky se v EU mění „podmínky konverzáce o jaderné energii“. Důvodem je především klimatická krize, která vyžaduje nízkouhlíkovou elektřinu pro základní zatížení, jež by doplnila variabilní obnovitelné zdroje, a technologický pokrok v technologiích, jako jsou malé modulární reaktory a reaktory čtvrté generace.

Kadri Simson proto vyzvala k investicím nutným pro prodloužení životnosti stávajících elektráren a zachování současné úrovně výroby až do roku 2050: "Průměrné stáří jaderné flotily v EU dnes přesahuje 30 let. A podle naší analýzy by bez okamžitých investic bylo přibližně 90 % stávajících reaktorů odstaveno v době, kdy budou nejvíce potřeba: v roce 2030," upozornila. "Bezpečné prodloužení

jejich životnosti vyžaduje 45-50 miliard eur," poznamenala Simson. "A aby se zachovala zhruba stejná výrobní kapacita jaderné energie jako dnes, plánuje více než deset členských států investice ve výši přibližně 400 miliard eur do nových kapacit instalovaných do roku 2050," dodala.

V Bruselu se vedou debaty o tom, zda má být jaderná energetika zařazena do **taxonomie udržitelných financí EU**, a pokud ano, tak jestli má být klasifikována jako "udržitelná" nebo "přechodná" činnost. Odpůrci přitom poukazují na bezpečnostní rizika a problémy s bezpečným ukládáním radioaktivního odpadu, zatímco proponenti na klíčovou roli jaderné energetiky při dekarbonizaci a dosahování klimatické neutrality. Zastánci atomové ener-

gie pak podpořila červencová zpráva Společného výzkumného střediska Evropské komise (JRC), která dospěla k **závěru**, že jaderná energie je bezpečná, a proto může být v rámci taxonomie EU označena jako zelená.

Po říjnovém summitu EU předsedkyně Evropské komise **Ursula von der Leyen** uvedla, že exekutiva EU brzy předloží návrhy týkající se plynu a jádra jako součást souboru pravidel pro zelené financování bloku. Podle komisařky Simson budou připraveny „v následujících týdnech“ a vyjasní, zda výroba jaderné energie, likvidace odpadu nebo dodávky paliva mohou být pro investory klasifikovány jako udržitelné činnosti, či nikoliv.

Výměnný program EU
pro uhelné regionyVÝMĚNNÝ PROGRAM EU
PRO UHELNÉ REGIONY

Evropská unie se po svém odklonu od uhlí a obdobných fosilních paliv snaží pomoci regionům, které jsou tímto trendem bezprostředně zasaženy. Jednou z iniciativ k tomu určených je v listopadu spuštěný **program exchangeEU**, který nabízí výměnu zkušeností a informací mezi dotčenými oblastmi.

K čemu slouží program exchangeEU?

Hlavním cílem tohoto programu je výměna informací a zkušeností mezi regiony, na jejichž území se těží a zpracovává černé a hnědé uhlí, rašelina a roponosná břidlice a které tak budou muset projít energetickou transformací. Tato výměna bude na dané platformě probíhat jednak metodou peer-to-peer (P2P) a jednak skupinovou formou. Záměrem je vytvořit dlouhotrvající spojení, které přispěje ke zmíněné transformaci na čistou energetiku napříč Evropskou unií. Výměnný program je součástí iniciativy Coal Regions in Transition (Platforma uhelných regionů procházejících transformací) a je rea-

lizován konsorciem pod vedením konzultační společnosti Guidehouse s Generálním ředitelstvím pro energetiku (DG ENER) jako záštitnou organizací ze strany Evropské unie.

Jaké jsou cíle programu? Jakou konkrétní podporu program nabídne?

Unie chce od programu získat prokazatelné a dlouhodobé poznatky, které pomohou s co nejmenšími ztrátami přepnout na bezuhelnou, bezfosilní energetiku. Program by měl vybudovat platformu, v rámci které budou dotčené regiony rozvíjet spolupráci, a kromě toho bude program rovněž finančně pokrývat náklady na cestování a ubytování čtyř (v případě skupinového formátu), respektive jednoho (v případě formátu P2P) představitele regionu a také další náklady spojené s jejich činnostmi, jako jsou prostory pro jednání nebo návštěvy uhelných lokalit.

Komu je program určen?

Program je určen regionům ze všech členských zemí, které budou zasaženy ukončením těžby výše zmíněných fosilních zdrojů paliv. Z každého regionu, označovaného jako coal+, se může do programu zapojit široké spektrum zájemců, ať již se jedná o regionální a místní úřady, rozvojové nebo energetické agentury, nevládní organizace, odborové organizace, asociace, soukromý sektor nebo organizace akademické. Příležitost k připojení mají rovněž zájemci ze zemí mimo Evropskou unii, jejich účast se bude posuzovat individuálně.

Jak bude možné vstoupit do programu?

K připojení se do programu exchangeEU je zapotřebí učinit čtyři základní kroky. Zaprvé je nutné získat mandát, tedy definovat své zájmy a potřeby. Dále musí zájemce vytvořit koalici, to znamená identifikovat zainteresované subjekty ve svém vlastním regionu. Dalším krokem je najít vhodný protějšek ke spárování a ideálně s ním podat společnou přihlášku. Vyplnění přihlašovacího dokumentu je pak logickým posledním krokem směřujícím k úspěšnému zapojení do programu.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)[Výměnný program EU
pro uhelné regiony](#)

Jak bude probíhat výběrové řízení a párování kandidátů?

Region bude vybrán na základě toho, jak dobře se jeho profil shoduje s potenciálním partnerským regionem. Každý region, který bude do programu zahrnut, bude vyzván, aby předložil způsob výměnného formátu pro společnou výměnu informací, která nejlépe naplní jeho specifické potřeby. Regiony budou rovněž vyzvány ke specifikaci preferovaných témat podle svých zájmů. K tématům, jež by měla být zahrnuta mezi specifikované problémy, patří například transformace na čistou energetiku, ekonomická diverzifikace a regionální rozvoj, realizace projektů a jejich financování nebo udržitelnost infrastruktury a daných lokalit. Celkem jsou naplánována dvě kola žádostí o výměnu informací. První začalo dne 15. listopadu 2021 a je naplánováno do druhé poloviny příštího roku, přičemž lhůta pro podání žádostí vyprší 14. ledna 2022. Druhé kolo by mělo začít v září příštího roku a jeho konec se předpokládá v roce 2023.

